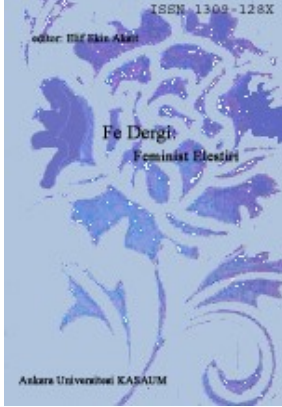

Yayımlayan: Ankara Üniversitesi KASAUM

Adres: Kadın Sorunları Araştırma ve Uygulama Merkezi, Cebeci 06590 Ankara

Fe Dergi: Feminist Eleştiri Cilt 2 Sayı 1
Erişim bilgileri, makale sunumu ve ayrıntılar için:
<http://cins.ankara.edu.tr/>

2009 Yılıın Geride Bırakırken Van'da Kadın Profili
Van Kadın Derneği

Çevrimiçi yayına başlama tarihi: 5 Haziran 2010

Bu makaleyi alıntılanmak için: Van Kadın Derneği, “2009 Yılıın Geride Bırakırken Van'da Kadın Profili (Saha Notu),” *Fe Dergi* 2, no. 1 (2010): 58-59.

URL: <http://cins.ankara.edu.tr/van.html>

Bu eser akademik faaliyetlerde ve referans verilerek kullanılabilir. Hiçbir şekilde izin alınmaksızın çoğaltılamaz.

2009 Yılına Geride Bırakırken Van'da Kadın Profili

Van Kadın Derneği

2009 yılı, kurulduğumuz 2004 yılından beridir söylettiklerinden başka söz ettirmiyor ne yazık ki. Yıl içinde gerek Van'da gerekse Türkiye'de kadınların insan haklarının toplumsal, politik ve hukuksal alanda iadesi gerek sivil toplum, gerek medya gerekse de kamu tarafından dikkate alınıyor gibi gözükse de kadınlar bu sene de kadın oldukları için her alanda ayrımcılığa uğramaya devam etti. 2010 yılının yarısına yaklaştığımız bu günlerde de her gün bir kadın ölümü veya intiharı ile yüzyüze kalıyoruz.

Türkiye'nin anti-demokratik yaşam ortamı nedeniyle yaşanan gerginliklerin etkisinde yaptığımız görüşmelerin verilerini paylaşmak istiyoruz. Sadece bir kurumun yaptığı veri dökümü çalışması elbette kadınların durumlarına ilişkin her bilgiyi vermez ama kadınlar olarak yaşadıklarımızın ortaklıkları kamusal düzenle ilgili önemli bilgileri kendiliğinden verir niteliktedir. Bu sebeple veriler sadece rakamlardan oluşmamaktadır. Herkese sosyal yaşamından yetki alanlarına kadar sorumluluk sunmaktadır.

2009 yılında en fazla görüşme, yaşı 20 ile 40 arasında olan kadınlarla yapılmıştır. Görüşmeler %89 oranıyla Van'da yaşayan kadınlarla olmuştur.

2009 yılında en çok yüzleştığımız sorun yoksulluğun kadınları en sert şekilde çaresizleştirdiğidir.

% 92,6'sı hiçbir geliri olmayan kadınlardır. %1,2'si evde gelir getiren bir işte çalışıyor iken %1,8'i ev dışında gelir getiren bir işte çalışmaktadır.

Her 10 kadının birinin hiçbir sosyal güvencesi yoktur. %55'i de yeşil kartlıdır.

Kadınların çalışma hayatına katılabilmelerinin önündeki en büyük engellerden biri toplumsal cinsiyet rollerine dayalı davranışlardır. Kadın çalışmaz fikri yaygındır. Ancak çalışmaya karar veren kadınların en önemli sorunu ise iş bulmalarını kolaylaştıracak bilgi ve becerilerinin az olmasıdır.

Ki kadınların %29,4'ü okur-yazar değil, %25,2'si ilköğretim 1. kademeyi bitirmiş, %12,3'ü düz lise mezunu, %10,4'ü ilköğretim 2. kademeyi bitirmiş, %8'i meslek lisesi mezunu, %8'i okur yazar, %4,3'ü Üniversite mezunudur.

%47 si resmi nikâhlı, %30'u bekâr kadınlardır.

Kadınların evlilik şekillerine bakılacak olursa, toplumun en önemli yapısı denilen "aile" resmi hemen çizilebilir. Birbirine yakın olan veriler bize der ki, yan yana gelmiş dört kadından biri beğenmediği biriyle zorla evlenmiştir. Diğerleri ilk kez gördüğü birine evet demiştir. Sadece biri sevdiği/istediği bir evlilik yapmıştır. 4.cüsü de ya hiç görmeden ya da berdel yoluyla evlenmeye zorlanmış ya da bu soruya sessiz kalmıştır. Görülüyor ki, her dört aileden birinde çiftler birbirini tanıyarak ve isteyerek evlenmeye karar verebilmiştir. Diğerleri evlilik temelinin zorlamayla atmıştır.

Görüşme yaptığımız kadınların %30'unun önceliği yaşadığı aile içi şiddeti sonlandırmaktır. %58,8'i ekonomik sorunlar yaşamaktadır. Ekonomik şiddet oranı %41'dir. Kadınların ekonomik bağımlılıklarına karşı bir bilinçlenme süreci yaşanmaktadır. Kadınlar ekonomik şiddeti tanımlamaya başlamışlardır. Bu önemli bir gelişmedir. Ancak tabii ekonomik şiddetin yanında birden fazla şiddet türünü birden yaşadığımız, şiddet tablosunda açıkça görülmektedir. Ancak kadınlar yaşadığı şiddeti hayatının akışının ya normal bir parçası olarak görmekte ya öncelikli sorun olarak görmemektedir. Şiddetin adalet üzerinden çözümünden ziyade yöntemler geliştirmek de bazen mümkün olmaktadır. Kadınların bir kısmı para kazanmaya öncelik vermekte, bir kısmı da yaşamını güvence altına almak için acil çözümlere ihtiyaç duymaktadır. Her 100 kadından 8'i can güvenliği

riskiyle karşı karşıyaydı. 21 kadın gazete ve televizyonlarda yaşamı sonlandırıldığı haberlerin içinde yer almaktan kendilerini kurtarabilmek için gerekli adımları atabilmiştir.

Ekonomik şiddet yaşayan kadınların oranı %41, sözel/psikolojik şiddet yaşayan kadınların oranı %27, fiziksel şiddet yaşayan kadınların oranı %22 iken cinsel şiddet yaşayanların oranı %8'dir.

Görüşmelerin içeriğinde tablolara yansıyamayan sonuçlardan en önemlisi parasız bir kadının hayatındaki şiddeti sonlandırması için paraya ihtiyaç duyduğu, parasızlık halinde girişimde bulunmaktan vazgeçmesinin çok muhtemel olduğudur. Özellikle adalete erişimin çoğunlukla paraya dayalı olarak zor olacağı kaygısı kadınların davalarını açmaya para buluncaya kadar vazgeçmeleri derneğin kuruluşundan beri karşılaşılan bir sorundur. Adli yardım gibi kolaylıkların aktarılmasının her beş kadından biri için ne derece önemli olduğu tabloda açıkça görülmektedir.

Bu yüzden kadınların öncelikleri para kazanabilecekleri bir işte çalışmaktır. Yoksulluk ve aile içi şiddet kadınların yaşadığı en önemli 2 sorundur. Ekonomik şiddetin yaygınlığı sebebi ile iç içe geçmiş birbiri ile çok ilintili bu iki sorunu tüm kurumlar öncelikleri haline getirmelidir.

Kendini her gün söyleten “kadınların ekonomik hayatı ve şiddet sorun’unda dönüşümün yolunu açmak için kollar henüz sıvanmamıştır. Oldukça yavaş, isteksiz, zorla, politik çıkarlar uğruna hareket edilmektedir. 2009 yılında da kadınların yaşamı toplantı, komite, kurul, meclis, komisyon ve benzeri birçok oluşumun içinde prosedürlere takılmış beklemektedir. İyi sonuçlarla girmedığımız 2010 yılında, engellenmemiş, bekletilmemiş, başarabilmiş kadınların hayatlarını paylaşmayı diliyoruz.